

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานวัณโรคระดับอำเภอ/ กิ่งอำเภอ และระดับตำบล จำนวน 186 คน ได้แก่

1. ผู้ประสานงานวัณโรคระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 18 คน

2. เจ้าหน้าที่คลินิกวัณโรค จำนวน 14 คน

3. เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยที่รับผิดชอบงานวัณโรค จำนวน 154 คน แต่สามารถเก็บข้อมูลได้ 146 คน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงาน ลาอุปสมบท ลาพักผ่อน และไปตระต่างจังหวัด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้รวม 178 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการทำงานสาธารณสุข ระยะเวลาในการรับผิดชอบงานวัณโรค การอบรมงานวัณโรคระบบ DOTS ระยะเวลาการอบรม DOTS และจำนวนครั้งที่เคยอบรม จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงาน วัณโรคระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ และระดับตำบล ในการดำเนินงานควบคุมวัณโรคด้วยระบบ DOTS ด้านการป้องกันโรค ด้านการค้นหาผู้ป่วย ด้านการรักษา ด้านการประสานงาน ด้านการฝึกอบรม ด้านการนิเทศงาน และด้านการจัดทำทะเบียน/รายงาน ได้แก่ การปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ของ ผู้ประสานงานวัณโรคระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 14 ข้อ ของเจ้าหน้าที่คลินิกวัณโรค จำนวน 24 ข้อ และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยที่รับผิดชอบงานวัณโรค จำนวน 21 ข้อ ลักษณะคำถามเป็น มาตราวัดเรียงลำดับ (rating scale) คำตอบมีให้เลือก 3 ระดับ คือ

1. ทำเป็นประจำ หมายถึง ปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ครบทุกครั้ง หรือทำอย่างสม่ำเสมอ
2. ทำเป็นบางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติไม่ครบตามเกณฑ์ และไม่สม่ำเสมอ
3. ไม่เคยทำเลย หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมหรือบทบาทหน้าที่นั้นเลย และจะมีการระบุถึงเหตุผลในกรณีของคำตอบ ทำเป็นบางครั้งหรือไม่ได้ทำเลย

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานควบคุมวัณโรคด้วย DOTS แนวทาง แก่ใจ และข้อเสนอแนะ ตามบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานวัณโรค ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ และระดับตำบล เกี่ยวกับความคิดเห็นในการรับผิดชอบงานวัณโรค การรักษาวัณโรคด้วยระบบ DOTS บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย บทบาท ที่ขาดไปที่ทำให้งานไม่บรรลุเป้าหมาย และภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานควบคุม วัณโรคด้วยระบบ DOTS แนวทางแก่ใจ และข้อเสนอแนะ จำนวน 5 ข้อ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาได้สร้าง ขึ้นเอง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความให้มีความเหมาะสม และความชัดเจนของเนื้อหาตามคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบก่อนนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์ระดับลึก โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การประสานงานผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงนายแพทย์ สาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อประสานงานกับ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอและกิ่งอำเภอ โรงพยาบาล และสถานีอนามัยที่มีผู้ป่วยวัณโรคทุกแห่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์ในการศึกษาและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ทำการศึกษาในระหว่าง 21 มิถุนายน-21 กรกฎาคม 2543
4. ผู้ทำการศึกษาตรวจสอบความครบถ้วน ความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์แล้วนำไปจัดเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/W (Statistical Package for the Social Sciences for Windows)

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงาน วัณโรคระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ และระดับตำบลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนของเหตุผลที่เป็นคำถามปลายเปิดวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานควบคุมวัณโรคด้วยระบบยาระยะสั้นแบบ มีที่เลี้ยง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานวัณโรคระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ และระดับตำบล แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา